

TRATTEN

INFORMATIONSTIDNING FÖR PERSONAL PÅ BARNMORSKEMOTTAGNINGARNA

CENTRALA MÖDRAHÄLSOVÅRDEN
REGION VÄRMLAND
JUNI 2022

Innehåll

Information om särskild satsning på länets barnmorskemottagningar och ungdomsmottagningar	s 03
Fetal RhD genotypning	s 03
Gravida ska testas för covid-19	s 03
Gravida arbetstagare och covid-19	s 04
Statistik från årsrapport 2021	s 04
Inskrivna i graviditetsregistret 2022	s 06
Mall kostanamnes	s 06
Gravida med fetma -	
Ursäkt från dietistmottagningen allmänmedicin	s 06
Ändring av statistik från Cytburken	s 07
BMM-dag 11 oktober	s 07
Kvinnosjukvården informerar	s 08
Hälsning från förlossningen och avd 14	s 08
Information från Livets tråd	s 09
Kalendarium	s 10

Vi önskar dig en fin sommar

Centrala mödrahälsovården

Tratten är en informationstidning för personal på barnmorskemottagningarna
Ansvarig utgivare: Ingela Larsson, redaktör: Gunilla Svedlund

Kontaktuppgifter till Centrala mödrahälsovården i Värmland:

Tora Leviken Thörnblad, Mödrahälsovårdsöverläkare, toraleviken.thornblad@regionvarmland.se
010-831 70 03

Ingela Larsson, Samordningsbarnmorska, Ingela.Larsson@regionvarmland.se 010-831 67 08

Gunilla Svedlund, Assistent, gunilla.svedlund@regionvarmland.se 010-831 67 06

Mirja Augutsson, Dietist/Verksamhetsutvecklare, mirja.augustsson@regionvarmland.se,
010-831 67 25

Sofia Nääs, Psykolog/Verksamhetsutvecklare, sofia.naas@regionvarmland.se 010-831 60 16

Besöksadress och postadress:

Älvgatan 39
652 30 Karlstad
010-831 67 06

www.1177.se/varmland • www.regionvarmland.se

Adress till:

Psykologmottagningen för föräldra- och barnhälsovård
Centralsjukhuset
Bryggargatan 7
651 85 Karlstad

Information om särskild satsning på länets barnmorskemottagningar och ungdomsmottagningar

Bakgrund

Sveriges kommuner och regioner (SKR) och regeringen har en överenskommelse om att satsa på en förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa. Överenskommelsen är en del i arbetet för en mer jämställd hälso- och sjukvård och omfattar hela vårdkedjan - före, under och efter graviditet.

Region Värmlands arbete inom satsningen leds av en styrgrupp som representerar hela vårdkedjan. Verksamhetschefer för barn, unga och familjehälsa, kvinnosjukvård samt barn och ungdomsmedicin ingår i gruppen tillsammans med biträdande hälso- och sjukvårdsdirektör och kontaktperson till SKR för satsningen kvinnors hälsa (barnmorska Karin Ångeby, kvinnosjukvården och samordnande barnmorska Ingela Larsson, öppenvården).

Satsningen omfattar även ungdomsmottagningarnas arbete.

Aktuellt

Som en del av satsningen pågår just nu ett arbete för att möjliggöra tillgång till fysioterapeut för kvinnor som besöker länets barnmorskemottagningar och ungdomsmottagningar. Projektledare är från och med augusti Lisa Hvittensten, VO barn, unga och familjehälsas verksamhetsutvecklare för ungdomsmottagningarna. Projektet har rekryterat två fysioterapeuter: Sanna Norlander och Johanna Linnell vilka kommer ha i uppdrag att under projekttiden arbeta med nedanstående målgrupp:

1. Ungdomar med sexuell smärta och spänningstillstånd i bäckenbotten, Vulvodyni
2. Bäckenbottendysfunktion hos kvinnor som är gravida eller har fött barn

Projektets fysioterapeuter kommer, från och med vecka 36 vara redo att ta emot patienter remitterade från er och övriga hälso- och sjukvården samt från patienter som upprättat en privat vårdbegäran.

Projektets fysioterapeuter kommer att delta på del av höstens yrkesträffar med information om remissmalarna, privata vårdbegäran likaså vilka symptom som indikerar behov av olika insatser inom primär- och specialiserad vård.

/ Marja Rudenhed

Bitr. Verksamhetschef

VO Barn, unga och familjehälsa

Fetal RhD genotypning

Under vecka 29 – 32 görs ingen analys av fetal RhD genotypning. Det innebär att svarstiden under dessa veckor blir längre än vanligtvis men provtagning för fetal RhD genotypning ska fortgå enligt rutin under perioden.

/ Ingela

Gravida ska testas för covid-19

Gravida utgör en riskgrupp som folkhälsomyndigheten rekommenderar ska testa sig för covid-19, framför allt om de är aktuella för tromboprofylax

<https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittskydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/skydda-dig-och-andra/om-covid-19-for-gravida/>

/ Tora

Gravida arbetstagare och covid-19

Enligt ställningstagande från Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten räknas vaccinerade gravida inte längre som en riskgrupp för allvarlig sjukdom. Skyldigheterna för arbetsgivaren att göra individuella riskbedömningar enligt Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2007:5) om gravida och ammande arbetstagare, påverkas inte av detta ställningstagande.

Åtgärder för gravida arbetstagare inom vård och omsorg med anledning av covid-19

Alla arbetsgivare ska som alltid göra en individuell riskbedömning av gravida arbetstagare, så snart arbetsgivaren blivit underrättad om arbetstagarens tillstånd. Den individuella riskbedömningen ska ske i dialog med den gravida kvinnan. Arbetsgivare inom vård och omsorg ansvarar för att, i varje enskilt fall, ta ställning till om exponering för covid-19 kan ha skadlig inverkan på graviditeten eller orsaka annan ohälsa hos den gravida eller fostret.

Arbetsmiljöverkets uppfattning är, att gravida arbetstagare inom vård och omsorg, från och med graviditetsvecka 20, får arbeta med patienter eller omvårdnadstagare, som är misstänkt eller konstaterat smittade med covid-19, om inte den individuella riskbedömningen visar annat. Detta följer av Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 2007:5) om gravida och ammande arbetstagare.

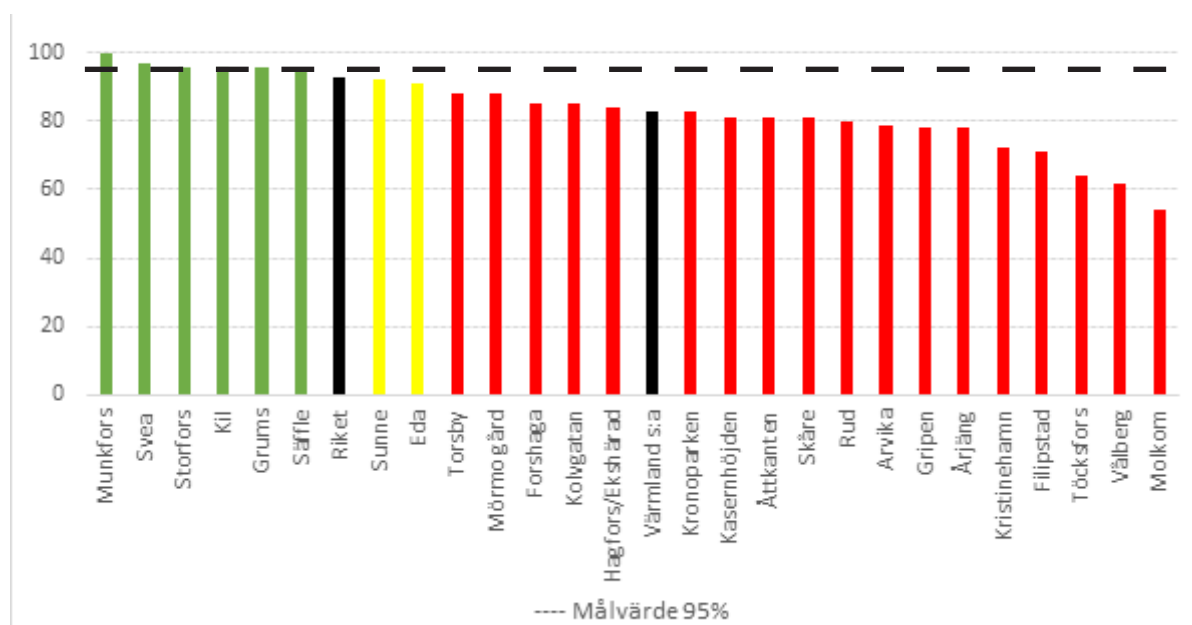
/Tora

Statistik från Årsrapport 2021

Nationellt finns det ett framtaget målvärde för hur många som bör ha screenats med AUDIT, tillfrågats om våldsutsatthet och varit på eftervårdsbesök. Nedan visas diagram från vår årsrapport som visar barnmorskemottagningarnas resultat för 2021. Andel som har tillfrågats om våldsutsatthet och andel som har gjort eftervårdsbesök är hög för de flesta BMM. När det gäller andel som screenats med AUDIT behöver övervägande del av BMM bli bättre på att registrera rätt i journalen, då jag är övertygad om att det screenas med AUDIT i mycket högre grad än vad statistiken visar.

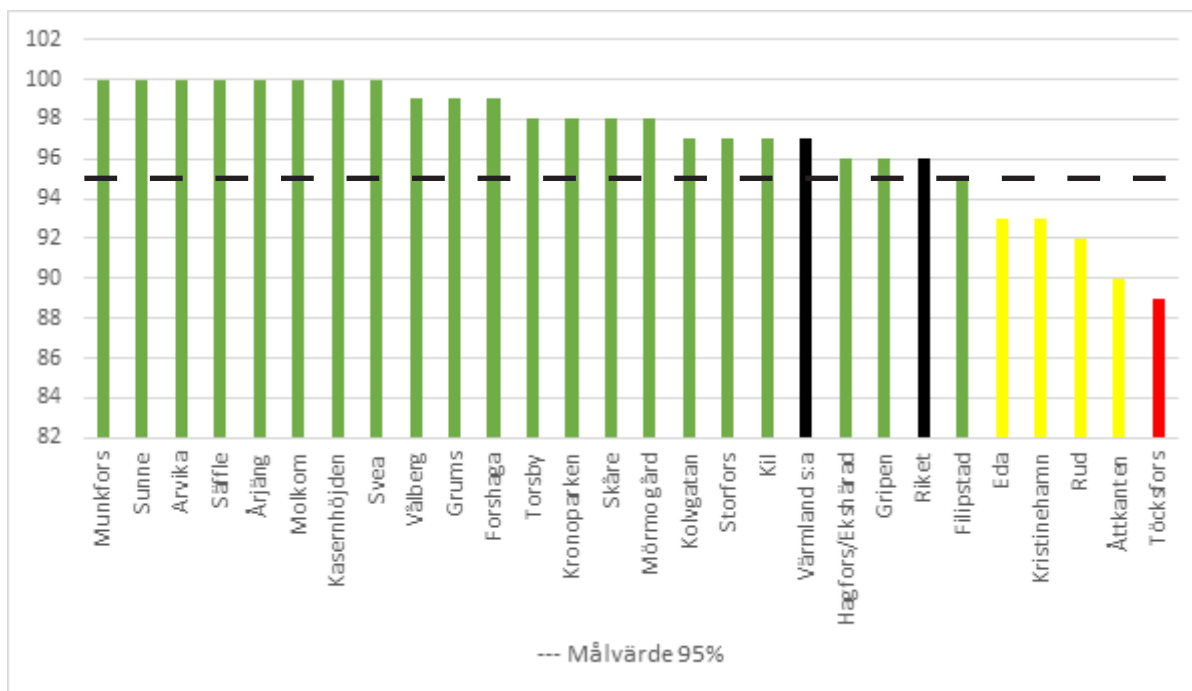
Andel (%) inskrivna gravida som screenats med AUDIT 2021 + riket

(grön stapel = uppfyller målvärdet, gul stapel = uppfyller nästan målvärdet, röd stapel = uppfyller inte målvärdet)

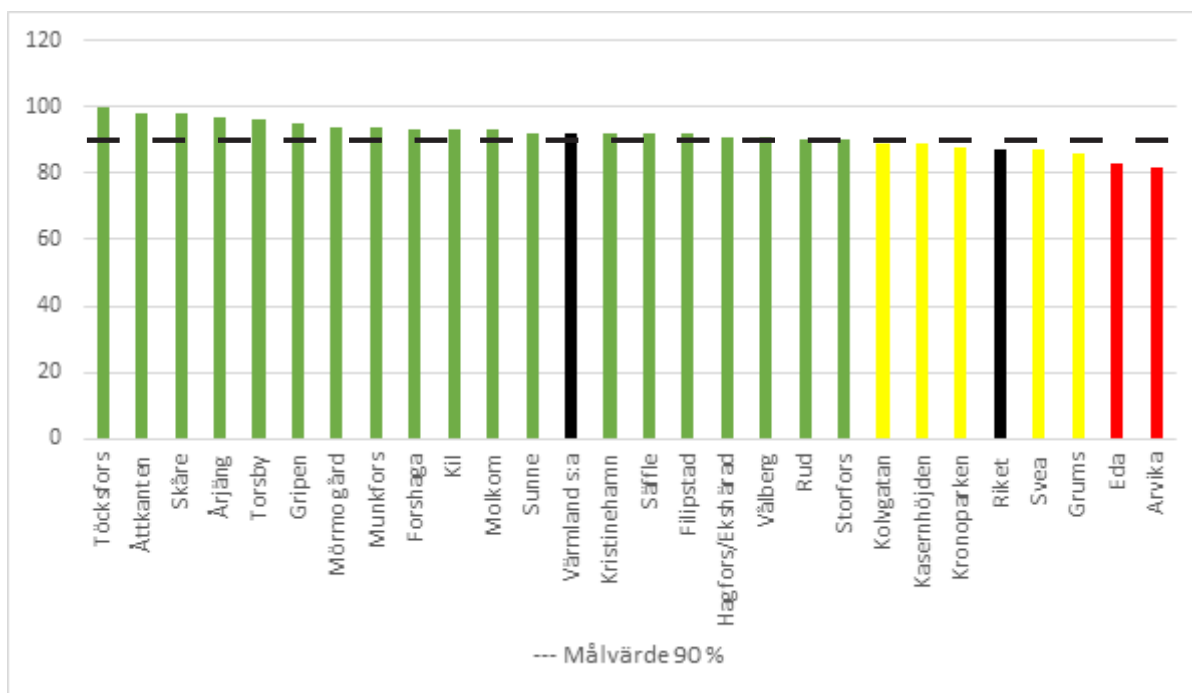
Andel (%) som tillfrågats om våldsutsatthet 2021 + riket

(grön stapel = uppfyller målvärdet, gul stapel = uppfyller nästan målvärdet, röd stapel = uppfyller inte målvärdet)

Andel (%) som varit på eftervårdsbesök 2021 + riket

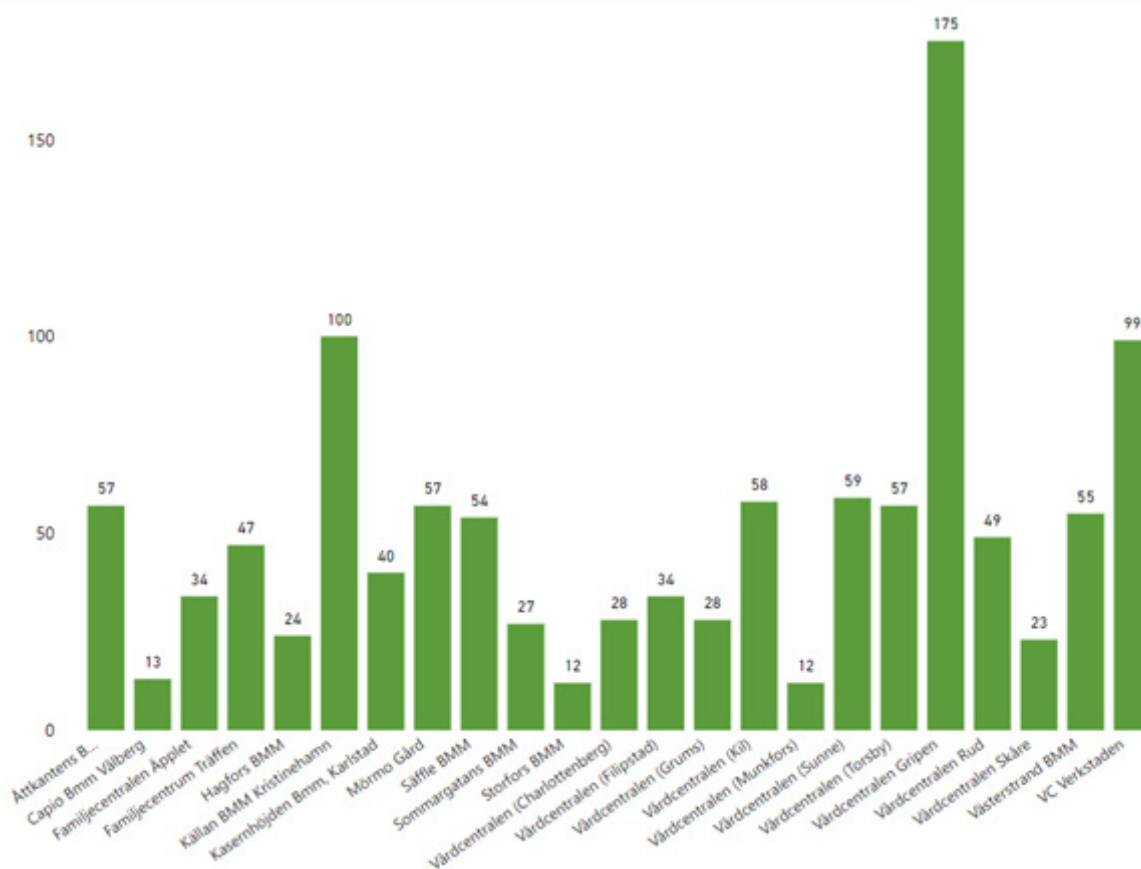
(grön stapel = uppfyller målvärdet, gul stapel = uppfyller nästan målvärdet, röd stapel = uppfyller inte målvärdet)

/Ingela

Inskrivna i Graviditetsregistret 2022

I diagrammet visas antal inskrivna i Graviditetsregistret till och med 29 juni, stämmer det med antalet inskrivna enligt era noteringar?

/Ingela

Mall kostanamnes

Nu finns en mall för kostanamnes upplagd i VIDA och på hemsidan kost och fysisk aktivitet under rubriken: "Material till personal". Ta gärna hjälp av mallen vid utökade samtal om matvanor.

[INS-23879-v.1.0 Kostanamnes och samtal om matvanor](#)

/Mirja

Gravida med fetma - Ursäkt från dietistmottagningen allmänmedicin

Flera av er har fått felaktiga besked om att väntetiden för gravida med fetma inte är 4 veckor utan 12 veckor som tidigare. Detta stämmer inte utan tyvärr har det skett en miss i kommunikationen från chef och dietist-samordnare till dietisterna inom allmänmedicin om den ändrade prioriteringsordningen.

Sedan 1 maj gäller som bestämt att gravida med fetma (BMI >30) är en prioriterad grupp och ska få en tid inom 4 veckor till dietist. Från och med mitten på juni är alla dietister informerade om detta och det råder inte längre några tveksamheter kring prioriteringsordningen. Dietistmottagningen allmänmedicin ber om ursäkt för missförståndet och den felaktiga information som några lämnat fram tills nu.

/Mirja

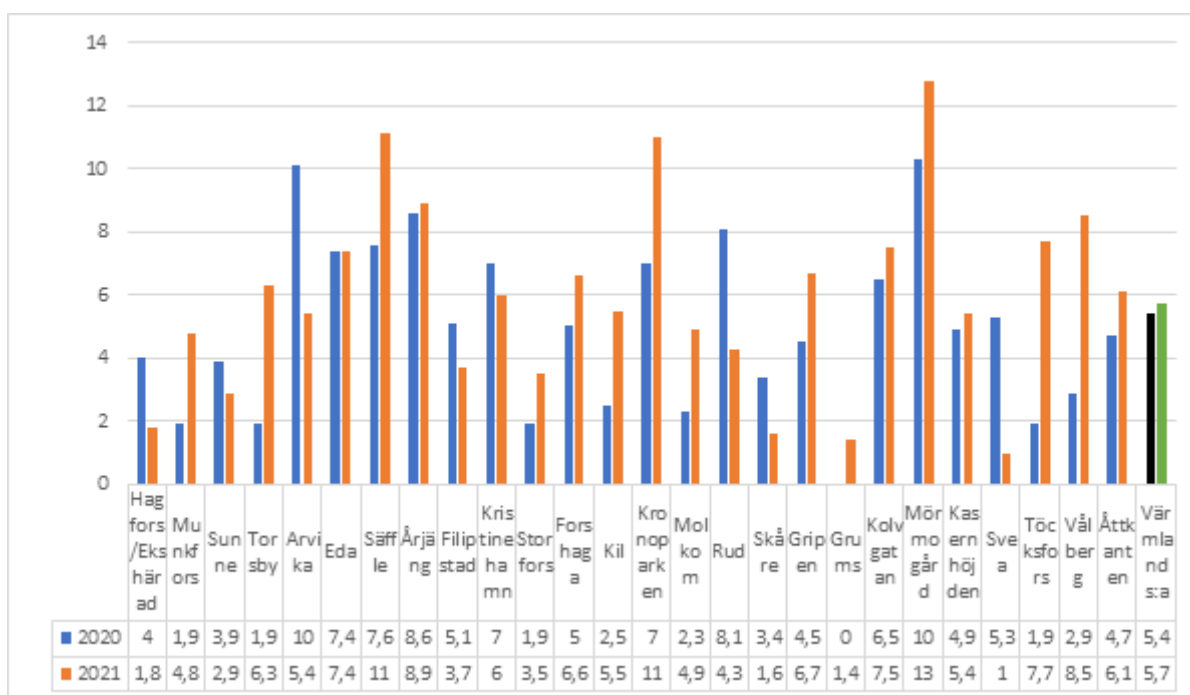

Ändring av statistik från Cytburken

Vid verksamhetsuppföljningarna i mars visades statistik över avsaknad av endocervikala celler vid analys av gynekologiska cellprover. Avsaknad av endocervikala celler är det mått som används för provtagningskvalité. Totalt för barnmorskemottagningarna i Värmland var avsaknaden av endocervikala celler 1,5 %, vilket är mycket bra. Statistiken var framtagen ur Cytburken och visade avsaknad av endocervikala celler på det totala antalet gynekologiska cellprover som tagits under 2021 även om bara HVP-analys gjorts.

Cytburken har ändrat på detta och nu visas statistik över avsaknad av endocervikala celler endast på de prover som analyserats med cytologi och då blir tyvärr statistiken för några BMM sämre. För god provtagningskvalité bör inte andelen avsaknad av endocervikala celler överstiga 10 %.

Frånvaro av endocervikala celler (%) 2020/2021

/Ingela

BMM-dag 11 oktober

Tisdagen 11 oktober inbjuds samtliga barnmorskor som arbetar med preventivmedelsrådgivning till en digital utbildning via Teams. Förmiddagen, med start kl. 08.00 är gemensam med barnmorskor som arbetar i hela Region Mellansverige. Föreläsare är barnmorskorna Niclas Envall och Yvonne Skogsdal samt mödrahälsovårdsöverläkare Sara Hogmark. Eftermiddagen fortsätter kl. 13.00 men då endast för Värmlands barnmorskor. Temat för eftermiddagen är fortsatt preventivmedel.

Inbjudan med program och tider för dagen kommer att skickas ut i augusti men reservera dagen redan nu.

/Ingela

Kvinnosjukvården informerar

Sommarplanering 2022

Verksamhetsledningen har tillsammans tittat på en sommarplanering. Vi har gjort vårt yttersta för att få ihop helheten på kvinnosjukvården.

Vi konstaterar att det är svårt att få ihop verksamheten på flera enheter, framför allt på avdelning 14 BB. Det har medfört att vi har tagit beslut om att dra ner och stänga viss verksamhet. Åtgärderna är en tillfällig lösning över sommaren.

Beslut om åtgärder vecka 23 till och med vecka 34

- EVM planerar för att en av barnmorskorna går till avdelning 14 för att göra insatser gällande framför allt amning mellan kl. 10.30-12.00. Detta gäller de dagar det är bemannat med 2 barnmorskor på EVM. Fungerar det inte ska EVM meddela koordinatören på avdelning 14.
- EVM ansvarar för bemanning av elektiva snitt. I möjligaste mån kommer snitten att täckas av annan personal, men ansvaret ligger på EVM.
- Kompetensbyte av en barnmorska från gyn-akuten som går till avdelning 14 BB, och en sjuksköterska går till gyn-akuten. Gyn-akuten bemannas med en barnmorska och en sjuksköterska.
- Rådgivningstelefon på gynmottagningen reduceras till enbart förmiddagar.
- Viktoriaverksamheten stängs.
- Samvården tas bort. Vid enstaka specialfall får ansvarig läkare föra dialog med patientansvarig barnmorska.
- En barnmorska på gynonk-mottagningen flyttas till avdelning 14.

Vänligen

Nina Skantz, verksamhetschef kvinnosjukvården
2022-05-17

Hälsning från förlossningen och avd 14

I och med att besöksrestriktionerna minskat inom slutenvården, så kommer vi from måndag 27/6 inte längre att erbjuda anhöriga mat på avd 14 eller förlossningen.

Anhöriga ges istället möjligheten att som vanligt ta med mat som kan förvaras i kyl på plats alternativt lämna för att köpa sig mat utanför avdelningen.

På BB är partner och syskon välkomna, övriga besök får ske utanför avdelningen. På förlossningen gäller fortfarande att den födande får ha med sig två stödpersoner.

För partner som har familjerum på BB, ingår frukost och kvällsfika i avgiften.

/Charlotte Stenström

Avdelningschef

Kvinnosjukvården/Förlossningen

Information från Livets tråd

- Aktuellt om amning

Amningskurser till blivande föräldrar

Representanter från Amningshjälpen, barnmorska Nina Stanizewski och barnmorska Magdalena Eriksson anordnar kostnadsfri fortbildning om amning till blivande föräldrar på BMM. Tidigare kurser har varit mycket uppskattade, såväl i Värmland som i övriga Sverige. Kursen är ett komplement till befintlig amningsinformation och vänder sig till såväl första- som flerbarnsföräldrar.

Två amningskurser för blivande föräldrar, online, är planerade under hösten. Första kursen är 30 augusti och 6 september och den andra kursen är 4 och 12 oktober, vid samtliga tillfällen kl 09.00 - 13.00. Anmälan via sensus.se.

Råd om flaskmatning

[Råd om flaskmatning \(INF-16187\)](#)

Kyl och frys

Nu finns det kyl och frys på förlossningsavdelningen där det finns möjlighet att förvara urmjölkad bröstmjölk [RUT-20838 Handmjölkning hos gravida med diabetes](#)

Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt

Ny rutin samt flödesschema för nedtrappning/uttrappning av ersättning finns nu framtagen.

[RUT-24932-v.1.0 Att minska och eller ta bort tillmatning och övergå till att amma helt](#)

Vårdprogrammet amningskomplikationer

Vi använder Stockholms läns vårdprogram. Den finns att ladda ner via länk: karolinska.se

Livets tråd är en arbetsgrupp med representanter från hela vårdkedjan. Gruppen arbetar med omvårdnadsfrågor för att underlätta samarbetet mellan olika vårdgivare som möter den blivande och nyblivna familjen.

Arbetsgruppen ska bland annat verka för metodutveckling, utbildning och utvärdering i framförallt amningsfrågor för all personal i hela vårdkedjan och verka för att en gemensam amningspolicy hålls aktuell.

Arbetsgruppen ska också verka för ett bra fungerande samarbete och kommunikation mellan olika vårdgivare, i samråd med berörda chefer.

Medlemmar i Livets tråd

Astrid Ekeberg
Camilla Besterman
Cristina Gillå
Eva Rickman
Helena Donborn
Ingela Larsson
Katarina Sefton
Madeleine Pizarro Torrijos
Magdalena Eriksson
Nina Stanizewski
Suzanna Sundström
Ulrica Gustafsson
Ulrika Huatorpet Nilsson

Frågor och synpunkter:

cristina.gilla@regionvarmland.se
Ingela.Larsson@regionvarmland.se

[Livets tråd hemsidan](#)

KALENDARARIUM

Utbildning som är markerad med * anordnas eller stöds av MHV och är obligatorisk för att du ska få rätt kompetens och klara av ditt uppdrag.

Vid deltagande i utbildningar ska förankring med närmaste chef göras.

MHV-enheten anordnar eller stöder:

Region Värmland erbjuder:

* **Amning, stöd i amningsstarten**

Webbutbildningen är uppdelad i 6 delövningar. Alla övningar utom den som handlar om sena prematurer hör till den baskunskap som alla som ger råd kring späda barn och amning ska ha kunskap om. Efter varje faktaavsnitt går du till länken självtest för att svara på ett antal frågor.

[Utbildningsplattformen](#)

Kommande utbildningar 2022

September

* **Yrkesträffar vecka 38**

Information och gruppindelning, tid och plats är utskickad via mail

Oktober

* **BMM-dag, digital, heldag om preventivmedel**

11 oktober

Inbjudan kommer